

КОНФЕРЕНЦИЈА УНИВЕРЗИТЕТА СРБИЈЕ - КОНУС

Београд, Студентски трг 1

konus@rect.bg.ac.rs, www.konus.ac.rs
011 3207 403, 011 3207 488

Београд, 28. април 2020. године

Број: 612-1938 / 9-20

З А П И С Н И К

СА ДЕСЕТЕ СЕДНИЦЕ РЕКТОРСКОГ САВЕТА ПЕТОГ САЗИВА КОНФЕРЕНЦИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА СРБИЈЕ

одржане у уторак, 28. априла 2020. године, од 16 до 17:45 часова, путем платформе за аудио- и видео-конференције *Zoom*.

Седници су присуствовали следећи чланови Ректорског савета:

- проф. др Иванка Поповић, председница Конференције универзитета Србије (КОНУС) и ректорка Универзитета у Београду;
- проф. др Миладин Костић, заменик председнице КОНУС и ректор Државног универзитета у Новом Пазару;
- проф. др Гордана Вукелић, ректорка Универзитета Унион и заменица председнице КОНУС;
- проф. др Дејан Јакшић, ректор Универзитета у Новом Саду;
- проф. др Дане Субошић, ректор Криминалистичко-полицијског универзитета;
- проф. др Здравко Витошевић, ректор Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици;
- проф. др Ненад Филиповић, ректор Универзитета у Крагујевцу;
- генерал-потпуковник доц. др Горан Радовановић, ректор Универзитета одбране;
- проф. др Мирјана Николић, вршилац дужности ректора Универзитета уметности у Београду;
- проф. др Јозефина Беке Тривунац, ректорка Алфа БК Универзитета;
- проф. др Небојша Закић, ректор Универзитета „Унион – Никола Тесла“;
- проф. др Ендре Пап, ректор Универзитета Сингидунум;
- проф. др Михајло Рабреновић, проректор Мегатренд Универзитета (заступајући ректора проф. др Мићу Јовановића);
- доц. др Андреа Андрејевић Панић, Универзитет Educons (заступајући ректора Александра Андрејевића);

Седници су присуствовали и:

- проф. др Ана Ланговић Милићевић, државни секретар у Министарству просвете, науке и технолошког развоја (Министарство);
- доц. др Бојан Тубић, помоћник министра;

- проф. др Јелена Кочовић, директор Националног тела за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању Србије (НАТ);
- др Александар Јовић, шеф Сектора за међународну сарадњу, пројекте и едукацију НАТ-а;
- др Владимир Микић, генерални секретар КОНУС;
- Марија Костадиновић, пословни секретар КОНУС;
- позвани представници медија.

Седница је вођена према следећем, раније договореном и утврђеном дневном реду:

1. Усвајање Записника са девете седнице Ректорског савета петог сазива КОНУС, одржане 26. фебруара 2020. године;
2. Извештај са седнице Генералне скупштине Европске универзитетске асоцијације (ЕУА), одржане 16. априла путем аудио- и видео-конференцијске платформе;
3. Иницијатива за припрему измена оквира за акредитацију у околностима потенцијалних будућих претњи од пандемије (известилац ректор Драган Домазет);
4. Информација о активностима на изради визуелног идентитета КОНУС;
5. Иницијатива за усвајање новог Статута КОНУС (нацрт израдила Стручна служба КОНУС);
6. Разно.

Поздравне речи и предлог измене дневног реда

Ректорка Поповић захвалила је на присуству свим члановима Ректорског савета, као и представницима Министарства и НАТ-а, али и медија. Навела је да је најважнија функција седнице Ректорског савета припрема наставка функционисања универзитета у околностима које би требало да уследе након укидања ванредног стања. Констатовано је да седници присуствује довољан број чланова (14 од укупно 18) за рад.

Ректорка Поповић предложила је допуну дневног реда, тако да после усвајања Записника буде уведена тачка која за предмет има информацију о актуелним околностима и корацима за рад универзитета у саставу КОНУС након укидања ванредног стања. Пошто није било предлога за додатне допуне дневног реда, уз усвајање предлога ректорке Поповић, прешло се на разматрање тачака дневног реда.

Разматрање тачке 1.

Чланови Ректорског савета једногласно су усвојили Записник са девете седнице Ректорског савета петог сазива КОНУС, одржане 26. фебруара 2020. године, без предлога за било каквим изменама.

Разматрање нове тачке 2.

Ректорка Поповић подсетила је да постоји велико интересовање студената, наставника, сарадника и истраживача, као и јавности у целини, за рад универзитета у току ванредног стања, као и за организовање обављања њихових активности и након укидања ванредног стања. Она је подсетила је да је у врло кратком року од проглашења пандемије и увођења ванредног стања, сви универзитети у саставу КОНУС прешли на рад на даљину. Током читавог трајања ванредног стања, универзитети су имали активну комуникацију са Министарством и НАТ-ом, али и са студентима и студентским представницима, што је омогућило рад високошколских установа на даљину у специфичним околностима изазваних ширењем COVID-19.

Рад на даљину у овом смислу подразумева организовање електронско извођење наставе, при чему провера знања и даље мора да буде организована у седишту односне установе. Из података које су универзитети у недељним извештајима упућивали Министарству видљиво је да је испуњеност планираног обима наставе веома висока, при чему су студенти показали висок ентузијазам у праћењу наставе и добро су је прихватили. Рад на даљину захтевао је и веће ангажовање наставника него у уобичајеним околностима, па је ово је интензиван период и за њих. Ректорка је, у ту сврху, поздравила и похвалила све универзитете чланове КОНУС и факултете у њиховом саставу. Додала је и да остварени резултати неће бити препознати као успех уколико летњи семестар не буде реализован до краја. Стога је потребно да буду пронађени најбољи начини за накнадно организовање практичне наставе и адекватне провере знања.

Ректорка Поповић указала је на то да је постојала иницијатива Студентске конференције универзитета Србије којом се указивало на одређене проблеме у извођењу наставе, али и да се већина ректора и декана свакако трудила о томе да летњи семестар буде изведен што је могуће више по плану. Додала је да чланови КОНУС треба да у примереном року, у сарадњи са Министарством, створе све потребне предуслове да се студенти врате у учионице. Први услов на том плану подразумева могућност физичког доласка студената у објекте факултета и универзитета, што би требало да буде омогућено поновним увођењем међуградског и градског саобраћаја. На жалост, изузетак на овом плану представљају студенти који не бораве на територији Републике Србије, због обустављеног међународног саобраћаја, као и забране преласка границе и последичног карантина (на шта КОНУС не може да утиче). Универзитети ће се, наравно, на одговарајући начин бавити и интересима ове категорије студената.

Такође, потребно је да буде реализована припрема студентских домова за повратак студената. Што се тиче домова у Београду, могућност припреме је веома добра и они могу да буду спремни у року од два дана. Слична је ситуација у већини домова на територији Републике Србије. Министарство је најавило подршку обезбеђивању свих студентских домова, укључујући адекватну дезинфекцију и спровођење правила о одржавању хигијене у њима као објектима колективног смештаја.

Наредну фазу представља отварање факултетских учионица. Министар Шарчевић, према речима ректорке Поповић, најавио је да ће почетком маја бити обављена дезинфекција зграда свих факултета. Све управе факултета морају да обаве одговарајућу обуку за техничко особље, задужено за старање о хигијени у објектима. Коначно, потребно је да студенти и запослени имају одговарајућа заштитна средства, која ће бити прибављана у сарадњи са Министарством.

Пошто поједини факултети имају априлски испитни рок, који, наравно, није могао да буде одржан. Из овог разлога је одржавање априлског испитног рока први задатак. Други је, за оне факултете који имају експерименталне вежбе, организовање интензивних термина за њихово одржавање. Постоје компликације са организовањем ових вежби на студијским програмима медицине, стоматологије и ветеринарске медицине, услед отежаног приступа пацијентима, као и код вежби на наставничким факултетима (услед онемогућеног обављања предиспитних обавеза на установама основног и средњег образовања). Уз то, неопходно је да факултети обезбеде прописану физичку дистанцу у просторијама факултета у којима се изводе испити или вежбе. Ако би обавезе ученика средњих школа биле окончане благовремено, према плановима Министарства, сатница за организовање пријемних испита за упис на факултете не би требало да буде битније нарушена. Школска година би онда – условно речено – могла да буде окончана до половине октобра.

Кад је реч о завршним радовима на основним студијама и мастер радовима, требало би да буде испољено разумевање за продужетак потребних рокова, како би било дозвољено довољно времена за њихову израду и одбрану, уз упис наредног нивоа студија. Ректорка Поповић позвала је на дискусију о оперативној реализацији наставе и испита до краја школске године.

Ректор Костић нагласио је да су универзитети боље организовани него у току трајања ратног стања 1999. године, с обзиром на чињеницу да у тим околностима није била организована настава, већ само провера знања, у зградама факултета. Оно што предстоји је да се, када се стекну услови за рад, одраде лабораторијске и практичне вежбе. Асистенти на Државном универзитету у Новом Пазару припремају ове вежбе и, када се стекну услови, оне ће бити организоване тако да трају између седам и 10 дана. Након тога уследио би одложени априлски рок, а онда и испитни рокови у редовним терминима. Ректор Костић предложио је да пријемни испити буду одложени за крај августа, како би имали довољно времена за одговарајућу припрему.

Државни секретар проф. Ланговић-Милићевић истакла је да Министарство за сада стоји при раније предложеним терминима, али и додала да ће све предлоге пренети министру просвете, науке и технолошког развоја Младену Шарчевићу.

Ректорка Вукелић навела је да је у претходном периоду имала интензивну комуникацију са ректорима приватних универзитета на тему пријемних испита и упитала је да ли постоји могућност да студенти електронским путем пошаљу своје документе након матуре, како би била спречена већа кретања те групе популације (а да само упис буде организован у физичком облику). Ректорка Вукелић потврдила је да су и на приватним

универзитетима наставници уложили велики труд да се прилагоде захтевима електронске наставе и захвалила Министарству на брзим одговорима на сва постављана питања од стране приватних универзитета у току трајања ванредног стања. Државни секретар проф. Ланговић-Милићевић најавила је да ће Министарство испитати ову могућност, с тим што ће свакако бити неопходно да будући студенти накнадно доставе универзитетима оригинале докумената на увид.

В. д. ректорка Николић указала је на специфичности Универзитета уметности у Београду, нагласивши да обавезе на студијским програмима који за предмет имају глумачку уметност, захтевају физички контакт студената. Наравно, теоријска настава се одвија несметано и на тој установи, уз појединачне проблеме у вези са најавом реализације пријемних испита. На изражену бојазан в. д. ректорке Николић – створену на основу прелиминарних контаката са надлежним телима, попут Завода за јавно здравље – да факултети неће бити међу приоритетним установама за спровођење дезинфекције, државни секретар проф. Ланговић-Милићевић нагласила је да Министарство преузима на себе обавезу дезинфиковања факултетских и универзитетских објеката. Ово, наравно, важи и за државне и за приватне универзитете. В. д. ректорка Николић је поставила и питање да ли је дезинфекција објеката предуслов за отварање факултета, на шта је државни секретар Ланговић-Милићевић одговорила да ће проверити са министром и Кризним штабом Владе Републике Србије.¹ Ректорка Поповић позвала је чланове Ректорског савета да, у случају било каквих додатних питања, пошаљу мејл Стручној служби КОНУС-а, како би они били обједињено, са једне адресе, прослеђени Министарству.

Разматрање тачке 3 (стара тачка 2)

Универзитети су се необично добро снашли у околностима готово тренутног израстања потребе за организовањем рада на даљину, рекла је ректорка Поповић. Сличан закључак, за универзитете широм Европе, усвојен је на Годишњој скупштини Европске универзитетске иницијативе, одржане у електронском облику 16. априла ове године. Провера знања биће директно пропорционална количини искуства и академској честитости заступљеној на универзитетима. ЕУА ради на прилагођавању своје стратегије новим околностима и утврђивању нових приоритета, а на Интернет адреси ЕУА доступни су сви релевантни материјали. У оквиру онога што се може сазнати и из комуникације са Дунавском ректорском конференцијом, Ректорским форумом држава Југоисточне Европе и Западног балкана и Црноморском мрежом универзитета, европским универзитетским мрежама посебно је стало да испоље приврженост начелима солидарности међу универзитетима.

Разматрање тачке 4 (стара тачка 3)

---

¹ У међувремену је добијена информација да дезинфекција објекта није предуслов за отварање факултета.

Ректорка Поповић подсетила је да су се универзитети у саставу КОНУС добро снашли у изненадним околностима узрокованим ширењем COVID-19, које су довеле до потребе за хитно организовање електронске наставе. Ипак, многи универзитети подржали би идеју да поједини аспекти рада на даљину (размена материјала, растерећење часова *ex cathedra* наставом, уз више прилика за дискусију са студентима) буду уврштени у стандарде за акредитацију, а да тиме не буду угрожени захтеви Закона о високом образовању. Подсетила је да је ректор Домазет испољио жељу да се ангажује на данашњој седници на том плану, али и уочила да је он, на жалост, очигледно спречен да јој присуствује.

Даље, како је истакла, многи предмети у текућем семестру биће одржани тако да ће завршни испит одредити коначну оцену студента. Према важећим прописима, завршним испитом може да буде обухваћено највише 70 одсто оцене. Због овога настаје проблем примене прописа, па је потребно да буде обезбеђен изванредан степен флексибилности, како реалност не би представљала повреду правног оквира који је обавезујућ за универзитете. Додала је и да су чланови КОНУС-а од увођења ванредног стања у контакту са НАТ-ом, који је испољио висок степен разумевања у погледу продужења рока за акредитацију и других сличних проблема.

Тренутно има факултета који треба да предају документацију у периоду *након* окончања ванредног стања, али код којих је кључно време за припрему документације *за време* трајања ванредног стања. Ректорка Поповић истакла је да би било од великог значаја овим факултетима буде пружена помоћ да успешно предају акредитациону документацију уз одлагање редовних рокова и упитала представнике НАТ-а шта би КОНУС могао да учини да ти предлози буду реализовани.

Директорка НАТ-а проф. Кочовић пренела је начелни став те установе да би свакако требало да се изађе у сусрет легитимним захтевима свим универзитетима. Ипак, утврђивање рокова и њихово евентуално продужавање нису у надлежности НАТ, а КОНУС свакако може да се обрати Министарству, ради усвајања релевантне уредбе Владе Републике Србије или предлога измене Закона о општем управном поступку. НАТ је, подвукла је, сагласан са идејом за продужење рокова око којих се сагласе универзитети. Кад је реч о потребном постотку оцене, потребно је пратити захтеве флексибилности. Проф. Кочовић изнела је свој *лични* став да треба пратити студентски рад независно од испита, како би студенти били успешни на испиту. Свакако, потребно је да постоји препорука универзитета или КОНУС на плану налажења оптималног решења (преко 70 одсто), која би била упућена надлежној установи (Министарству).

Ректорка Поповић најавила је да ће Ректорски савет и на наредним седницама утврђивати предлоге измене стандарда, у складу са предлогом директорке НАТ проф. Кочовић да је добродошла свака иницијатива КОНУС на том плану. Ректорка је истакла да остаје значајан број студената који немају мобилни рачунар (лаптоп), рачунар с уграђеном камером, или брзу Интернет конекцију, и да ће и даље постојати слични

проблеми. Стога, да у перспективи не би биле оспорене дипломе студената, потребно је да постоји одговарајући правни оквир за проширење до 100 посто укупне оцене за полагање предмета. Део семестралних обавеза, подсетила је, свакако је испуњен до увођења ванредног стања, али и додала да постоји потреба да буду отклоњене све правне недоумице на овом плану, како би интереси студената били заштићени.

Државни секретар проф. Ланговић-Милићевић нагласила је да постоји препорука Правног сектора Министарства, усвојена уз узимање у обзир чињенице да поједини студијски програми немају прописане предиспитне обавезе. Према тексту ове препоруке, пошто је одредбом чл. 107 ст. 3 Закона о високом образовању прописано да „студент који је био спречен да прати наставу (...) може полагати испит у складу са актом високошколске установе“. С обзиром на околности условљене пандемијом, ова одредба Закона може да на сходан начин буде примењена, а на тај начин омогућено полагање испита. Чланови Ректорског савета остварили су договор да КОНУС упути Министарству и НАТ-у молбе за флексибилним решавањем овог питања, као и за продужење рокова за акредитацију, у интересу студената и уз пуно поштовање процедура надлежних установа. Проф. Кочовић нагласила је да постоји могућност да и НАТ упути Министарству иницијативу за продужење рокова.

Ректор Пап нагласио је да се настава тренутно изводи по *мешовитом* моделу: након „класичне“ наставе изводи се електронска. Пошто то није предвиђено стандардима за акредитацију, потребно је извршити позакоњење постојеће праксе. Додао је да је COVID-19 непредвидив и да је могуће да се у току јесени 2020. године врати замах пандемије. Стога, рекао је, требало би да предвидети дугорочна решења на плану акредитације установа и студијских програма.

Ректорка Поповић одговорила је да је КОНУС врло брзо по увођењу ванредног стања обезбедио одговарајућу документациону подршку. Ректор Костић нагласио је да потребе живота надилазе правне оквире, те да је на снази ванредно стање, које прати забрана рада високошколских установа у њиховом седишту. Истакао је да се ради о сегменту који за неке студенте представља несразмерно мали постотак укупних студијских обавеза. По његовом мишљењу, предиспитна обавеза значи да је студент, кроз интеракцију са наставником, на вежбама и консултацијама, покаже да већ располаже знањима која су довољна да му буде омогућен излазак на испит. Ако су студенти пратили наставу – у електронској форми, кроз контролна питања и слично – испит је меродаван и нема разлога да не добију највишу оцену (наравно, у атмосфери којом се гарантује максимална објективност). Ректорка Поповић закључила је да ће, у координацији са НАТ-ом и Министарством, бити састављен одговарајући допис, са чим се ректор Пап сагласио.

Разматрање тачке 5 (стара тачка 4)

Пословни секретар Костадиновић пренела је закључке са састанка Радне групе за израду визуелног идентитета КОНУС. Конкурс је отворен до 30. априла и благовремено је

упућен члановима КОНУС-а и објављен је на њиховим Интернет адресама и друштвеним мрежама. На конкурс се јавило више од 30 аутора (студената). Најављено је да ће чланови Радне групе прегледати пристигле радове, те да постоји могућност продужења рока, о чему ће бити обавештени сви универзитети.

Разматрање тачке 6 (стара тачка 5)

Генерални секретар Микић истакао је да првенствени разлог за ревизију Статута КОНУС почива у чињеници да је тај документ усвојен још 2006. године и да никада није претрпео ниједну измену. У међувремену, мењани су и допуњавани закони релевантни за обављање активности КОНУС: Закон о високом образовању и Закон о научно-истраживачкој делатности. Уз то, мењани су и називи и неких од универзитета у саставу КОНУС, који су садржани у тексту важећег Статута. Статут, најзад, захтева много боља језичко-стилска и техничка решења, пошто бројне његове одредбе нису формулисане на јасан начин, нити су међусобно најбоље усаглашене.

Прешавши на садржину текста Предлога Статута који је упућен Ректорском савету у припреми седнице, Микић је рекао да су у њему новина: начела и циљеви КОНУС, другачије регулисање питања чланства у КОНУС-у (које би требало да Статут приближи захтевима Закона о високом образовању), укидање Скупштине (због тешкоћа у организовању њеног окупљања и успешног рада), увођење појединачних савета проректора и радних група КОНУС, као и периодичних саветовања генералних секретара универзитета. У Статут би биле изричито уврштени циљеви сарадње КОНУС-а са Студентском конференцијом универзитета Србије, Конференцијом академија струковних студија и високих школа, Студентском конференцијом академија струковних студија и високих школа и другим представничким установама у области високог образовања и науке, али и Српском академијом наука и уметности, НСВО, НАТ, Националним саветом за научни и технолошки развој и другим установама од значаја за високо образовање и науку. Нагласио је да је значајан извор идеја за предложени текст потекао из докумената којима је уређен рад националних ректорских конференција чланица ЕУА.

Чланови Ректорског савета замољени су да своје коментаре пошаљу КОНУС-у у року од 90 дана, те да текст приме као оријентациони документ, без икаквих обавезујућих и неопозивих решења. Ректорка Поповић позвала је чланове Ректорског савета да га пажљиво погледају и консултују се са колегама и најавила да би нови Статут требало да буде усвојен (од стране Скупштине КОНУС) до краја 2020. године. Она је додала да је идеја да КОНУС има Статут који ради за универзитете у његовом саставу, а не да представља тачку око које се, из процедуралних разлога, отежава рад КОНУС-а и свих чинилаца чије интересе он заступа.

Разматрање тачке 7 (стара тачка 6)

Чланови Ректорског савета сагласили су се са предлогом ректорке Поповић да КОНУС што пре изда саопштење о корацима који стоје академском заједницом на плану организовања наставка и окончања актуелног семестра и школске године. Саопштење би било објављено на Интернет адреси КОНУС-а и прослеђено медијима.

Записник су саставили др Владимир Микић, генерални секретар КОНУС и Марија Костадиновић, пословни секретар КОНУС.

ПРЕДСЕДНИЦА

ректорка Иванка Поповић

